

1. Se filmen på Clionline om det moderne gennembrud.
 - Hvem er den første "person/figur", som taler? og i hvilket år holder han talen?
 - Hvad betyder ordet "moderne" i Det moderne gennembrud?
 - Hvor længe har den industrielle udvikling været i gang?
 - Hvad handlede litteraturen om frem til 1870? Hvad kalder man den periode?
 - Hvad skulle forfatterens nye rolle være ifølge Georg Brandes?
 - Hvilke nye temaer/emner tager litteraturen op under perioden Det moderne gennembrud?
 - Hvilke forskelle er der mellem perioden "romantikken" og "det moderne gennembrud"?
 - Undersøg hvilke forfattere som var fremtrædende under denne periode samt, hvad nogle af deres mest kendte værker hedder? Skriv dette ind på vores fælles padlet.
2. Se Powerpoint
3. Læs 4-5 siders tekst.
 - Flere spørgsmål til det moderne "gennembrud"
4. Læs om Henrik Pontoppidan fra Scoop 8.
6. Læs digtet: Rotter
7. Læs novellen: Muldskud sammenligning med Syrien
 - Komposition: Lav en tidslinie over novellen hvor du indtegner 6 - 8 punkter fra novellen.
 - Hvordan beskrives parrets sted? (skriv eksempler fra teksten)
 - Hvordan beskrives ægteparret? (skriv eksempler fra teksten)
 - Hvorfor har ægteparret opført det lille "paradis"?
 - Hvad griber forstyrrende ind i deres lille paradis? hvilke konsekvenser får det for parret? hvad tænker du om deres måde at reagere på? (hvad står der i teksten)
 - Hvad er temaet i teksten?
 - Hvad er novellens budskab?
 - Forsøg at sætte teksten ind i det I nu ved om "Det moderne gennembrud"
 - Hvilke andre tekster kan du sammenligne med denne novelle? Og sæt teksten ind i en moderne kontekst.
7. Se og analyser malleriet:
- 6.

Meningen med forløbet er at give eleverne et indblik i en periode, hvor litteraturen og samfundet ændrede sig markant med hensyn til fx kvindesyn, rettigheder og religion.

Tekster, kunstværker og forfattere fra perioden har påvirket udviklingen af det nuværende Danmark.

- Jeg kan forklare, hvad der kendetegner det moderne gennembrud.
- Jeg kan analysere og fortolke tekster og billeder fra det moderne gennembrud.

Ane-Mette, Muldskud, Grundskud, En stor dag, Rotter, Historien og Rødhætte
Sædelighedsfejden - Bjørn Bjørnsson

Danmark under forandring

Det danske samfund var ved at udvikle sig til et moderne industrisamfund i tiden efter 1870. Men den danske litteratur var stadig mest optaget af ikke-realistiske, *idylliske* skildringer af nationens stolte fortid og det trygge liv i hjemmet. I sine forelæsninger understregede Brandes, at den danske litteratur var blevet gammeldags og utidssvarende, fordi den ikke satte aktuelle problemer under debat.

Det moderne gennembruds forfattere

Men en ny generation var klar til at skrive en kritisk og realistisk litteratur, der bedre passede til det moderne, hektiske livs problemer. De nye forfattere var bl.a. *J.P. Jacobsen* og *Herman Bang*. Bang skrev fx med fokus på de stille eksistenser og deres vilkår samt de moderne tider.

FAKTA:

1871:

Georg Brandes holdt sine forelæsninger *Hovedstrømninger i det 19. Århundredes litteratur*.

1871-74:

Darwins bog *Om arternes oprindelse* blev oversat til dansk.

1875:

De første kvinder blev indskrevet på Københavns Universitet.

1884:

København fik de første sporvogne.

Vidste du, at ...

Københavns befolkning blev tredoblet i løbet af 1800-tallet? I 1840 boede der 120.000 mennesker i København. År 1900 var det tal vokset til 358.000. Den store vandring fra land til by kaldes *urbaniseringen*.